

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 283/2565

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ นาย ณ. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 5, ป.วิ.อ. มาตรา 195, ป.อ. มาตรา 33, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 92, ป.อ. มาตรา 209, ป.อ. มาตรา 210, ป.อ. มาตรา 213, ป.อ. มาตรา 341, ป.อ. มาตรา 342, ป.อ. มาตรา 343, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 3, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 7, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 25, พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 3, พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 5, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 78

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่เป็นความผิดทันทีเมื่อผู้นั้นได้เข้าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย และความผิดฐานร่วมกันเป็นช่องโหว่ก็เป็นความผิดสำเร็จเมื่อมีการสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามองค์ประกอบของความผิดสองฐานนี้ จึงอาจเป็นความผิดต่างกรรมกันได้ แต่เมื่อการกระทำความผิดฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 5 (1) และ (2) มีองค์ประกอบของความผิดในลักษณะเดียวกันกับความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่และความผิดฐานร่วมกันเป็นช่องโหว่ ความผิดฐานดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดเดียวกัน เมื่อปรากฏว่าการเข้าเป็นสมาชิกหรือการสมคบกันนั้นก็เพื่อจะกระทำความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นและด้วยการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโหว่ และฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันและโดยมีเจตนามุ่งหมายอันเดียวกันกับความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นและฐานร่วมกันนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ ความผิดฐานต่าง ๆ ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดเดียวกัน แต่ความผิดฐานร่วมกันฟอกเงินนั้น พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีเจตนารมณ์ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดมูลฐานที่ได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมากระทำการในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ความผิดฐานร่วมกันฟอกเงินจึงเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อมีการกระทำความผิดฐานอื่น ๆ ดังกล่าวเสร็จแล้ว และเป็นความผิดอีกส่วนหนึ่งซึ่งสามารถแยกเจตนาและการกระทำต่างจากการกระทำความผิดฐานอื่นนั้นได้ จึงเป็นความผิดอีกกรรมหนึ่งต่างกรรมกัน ซึ่งปัญหาว่าการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรมเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้ เดิมศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกันกับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 3902/2562 ของศาลชั้นต้น โดยให้เรียกโจทก์ทั้งสามสำนวนว่า โจทก์ เรียกจำเลยทั้งสามในสำนวนแรกว่า จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 เรียกจำเลยในสำนวนที่สองว่า จำเลยที่ 4 และเรียกจำเลยในคดีดังกล่าวว่า จำเลยที่ 5 แต่คดีสำหรับจำเลยที่ 5 ยุติไปแล้วตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น คงขึ้นมาสู่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเฉพาะคดีสองสำนวนแรก โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33, 83, 91, 92, 209, 210, 213, 341, 342, 343 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (3), 5, 9, 60 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 3, 5, 7, 25 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 3, 14 นับโทษจำเลยที่ 2 และที่ 3 ต่อจากโทษของจำเลยที่ 1 และที่ 4 ตามลำดับ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.2861/2561 (คดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.83/2562) ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ กับให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันคืนหรือชดใช้เงินที่ยังไม่ได้คืน จำนวน 2,727,759.11 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ ส่วนจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 และที่ 3 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209 วรรคสอง, 210 วรรคสอง, 213, 343 วรรคสอง ประกอบมาตรา 342 (1), 83 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 5 (1) ถึง (4), 7, 25 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 5 (1) ถึง (3), 9 วรรคสอง, 60 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 14 (1) (ที่ถูก มาตรา 14 วรรคหนึ่ง (1)) ที่แก้ไขใหม่ การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโจร และฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 8 ปี ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น ฐานร่วมกันฟอกเงิน และฐานร่วมกันนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันฟอกเงิน ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 6 ปี รวมจำคุกจำเลยที่ 1 และที่ 3 คนละ 14 ปี สำหรับจำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 7 ปี ส่วนจำเลยที่ 3 คำให้การในชั้นสอบสวนและทางนำสืบเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยที่ 3 มีกำหนด 9 ปี 4 เดือน ให้จำเลยที่ 1 และที่ 3 ร่วมกันคืนหรือชดใช้เงินที่ยังไม่ได้คืน 2,727,759.11 บาท แก่ผู้เสียหาย กับให้นับโทษจำคุกจำเลยที่ 3 ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 4 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อ.83/2562 ของศาลจังหวัดสมุทรปราการ ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 4 คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์และจำเลยที่ 3 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็น

ช่องโจร ฐานร่วมกันฟอกเงิน และฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 8 ปี ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น และฐานร่วมกันนำเข้าสูระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 6 ปี รวมจำคุกจำเลยที่ 1 และที่ 3 คนละ 14 ปี ลดโทษให้จำเลยที่ 1 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 7 ปี ลดโทษให้จำเลยที่ 3 หนึ่งในสาม คงจำคุก 9 ปี 4 เดือน นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยวินิจฉัยว่าการกระทำความผิดฐานร่วมกันฟอกเงินเป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโจร และฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่เป็นความผิดทันทีเมื่อผู้นั้นได้เข้าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย และความผิดฐานร่วมกันเป็นช่องโจรก็เป็นความผิดสำเร็จเมื่อมีการสมคบกันตั้งแต่ทำคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามองค์ประกอบของความผิดสองฐานนี้จึงอาจเป็นความผิดต่างกรรมกันได้ แต่เมื่อการกระทำความผิดฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.2556 มาตรา 5 (1) และ (2) มีองค์ประกอบของความผิด คือ เป็นสมาชิกหรือเป็นเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรงอันเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ความผิดฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจึงมีองค์ประกอบของความผิดในลักษณะเดียวกันกับความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่และความผิดฐานร่วมกันเป็นช่องโจร ความผิดฐานดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวกัน เมื่อต่อมาปรากฏว่าการเข้าเป็นสมาชิกหรือการสมคบกันนั้นก็เพื่อจะกระทำความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นและด้วยการนำเข้าสูระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโจร และฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันและโดยมีเจตนามุ่งหมายอันเดียวกันกับความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นและฐานร่วมกันนำเข้าสูระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ ความผิดฐานต่าง ๆ ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวกัน ต้องลงโทษฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด แต่สำหรับความผิดฐานร่วมกันฟอกเงินนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีเจตนารมณ์ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดมูลฐานที่ได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมากระทำการในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นการฟอกเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก โดยมีองค์ประกอบของความผิด คือ การโอนรับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือปกปิดอำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน

การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ความผิดฐานร่วมกันฟอกเงินจึงเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อมีการกระทำความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโจร ฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น และฐานร่วมกันนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จสำเร็จแล้ว และเป็นความผิดอีกส่วนหนึ่งซึ่งสามารถแยกเจตนา และการกระทำต่างจากการกระทำความผิดฐานอื่นตามฟ้องโจทก์ได้ จึงเป็นความผิดอีกกรรมหนึ่งต่างกรรมกัน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและฎีกาของโจทก์ทั้งขึ้นบางส่วน แต่โดยที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยในส่วนความผิดฐานอื่นมานั้นก็ยังไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา และปัญหาว่าการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรมเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 พิพากษาแก้เป็นว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานร่วมกันกระทำการเป็นอั้งยี่ ฐานร่วมกันเป็นช่องโจร ฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่น และฐานร่วมกันนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปลอมหรือเป็นเท็จ เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 8 ปี ฐานร่วมกันฟอกเงิน จำคุกคนละ 6 ปี รวมจำคุกจำเลยที่ 1 และที่ 3 คนละ 14 ปี ลดโทษให้จำเลยที่ 1 กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 7 ปี ลดโทษให้จำเลยที่ 3 หนึ่งในสาม คงจำคุก 9 ปี 4 เดือน นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

วิชัย ช้างหัวหน้า · สิริกานต์ มีจุล · ประชา งามล้ำวง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/283/2565>